

Volk van God, geliefde broers en zussen van Jezus Christus,
En ook u/jij welkome gast hier in de kerk,

[dia1] Dit is de 46-jarige Tini. Haar dochter Gerda van 19 veegt het erf van hun woning. Ze wonen in *Kempton Park*, een van de vele krottenwijken voor blanke mensen in Zuid-Afrika. In dit huis woont Tini met zeven mensen. Het gezin leeft van de kinderbijslag en een invaliditeitsuitkering. Daarnaast verdient Tini iets met het schoonmaken van het gemeenschappelijke toilettenblok. Per maand krijgen ze zo'n 230 euro, waarvan 100 euro opgaat aan huur. Tini zegt daarover: „*Ik ben in armoede groot geworden, en ik wil ook niet rijk wezen. Ik besef dat ik moet bidden voor alles wat ik nodig heb. Dat maakt mijn geloof sterk, en het leert je waarden wat je krijgt. Ik ben heel gelukkig hier.*”

Dit raakte me.

Toen ik die foto zag was mijn eerste gedachte: wat een ellende om in zo'n krot te wonen, je moet er toch niet aan denken. En hoe bestaat het dat ze daar met zeven mensen in kunnen. Wat een toestand – daar moet je toch wat aan doen – ervoor zorgen dat hun situatie beter wordt!?

En dan zegt Tini: *ik ben heel gelukkig hier.*

Dat zet je wel weer even op je plek: wie ben ik dat ik zal bepalen wat het geluk van een ander moet zijn?! Als Tini gelukkig is in haar omstandigheden – wat zal ik daarvan dan denken?!

Het zet je ook op je plaats omdat Tini misschien wel gelukkiger is dan vele mensen die in grote bungalows en met een riant salaris door het leven gaan...

Maar wat me het meest raakte en aan het denken bracht was wat Tini zei over haar geloof:

Ik besef dat ik moet bidden voor alles wat ik nodig heb. Dat maakt mijn geloof sterk, en het leert je waarden wat je krijgt.

Is dat niet heel erg waar?! Het is voor ons hier in Nederland allemaal zo vanzelfsprekend en gewoon, dat sneetje brood met beleg, het water dat uit de kraan stroomt – daarvoor heb je voor je gevoel geen God meer nodig: waarom bidden voor wat je al hebt?!

Onze materiële voorzieningen zijn zo goed, we hebben zoveel en willen vaak nog meer – dat kan dan maar zo een god voor je worden.

Bezit, welvaart kan gemakkelijk tussen jou en God in komen staan, je verhinderen om dicht met de Here te leven. Zegt de Here Jezus niet dat het voor een rijke moeilijk is het Koninkrijk van God in te gaan?!

[dia2] In deze tweede preek n.a.v. de profetie van Micha gaat het vooral over verkeerde godsdienstigheid en het verwrongen beeld van God dat je zo makkelijk kunt hebben of vormen. Vorige week ging het over maatschappelijk onrecht en valse profetie. En het is natuurlijk zo dat beide veel met elkaar te maken hebben. Als de eerbied en het ontzag voor de Here God weg is, waarom zou je dan nog gehoorzamen aan zijn wil?!

En dat heeft meteen consequenties voor hoe het er in de samenleving aan toe gaat.

Het is echt te merken of God op de eerste plaats komt of de mens.

Je voelt het aan alle kanten of de mens op de troon zit of de Here.

In de profetie van Micha 6 en 7 zie je het er ook doorheen lopen: ook hier de aanklacht van maatschappelijk onrecht, vriendjespolitiek en corrupte rechtspraak. Je zou haast zeggen: een eigentijdse [dia3] occupybeweging... Tegen de ondermaatse efa en onzuivere weegschaal. Tegen

gesjoemel met getallen en gewichten. Tegen het alleen voor geld een onderzoek instellen en het recht spreken tegen betaling.

Tegen een vreselijke samenleving die je amper nog een *samenleving* kan noemen: *geloof je naaste niet, vertrouw je vriend niet, let op je woorden, ook bij wie je in de armen ligt*. Dat is toch verschrikkelijk – als angst en wantrouwen regeren?! Als individualisme de klok slaat – maar wie herkent er het Nederland van 2011 niet in?!

De mens op de troon, die individualistisch egoïstisch alleen aan zichzelf denkt – voor die mens heb je te vrezen! *Willen ze een veld – ze roven het! Willen ze een huis – ze nemen het!*

→ Hoe komt het dat mensen dit gaan doen?

Dat gebeurt wanneer mensen niet de levende God dienen maar stomme afgoden.

Het is het gevolg van overtreding van de eerste van de tien geboden, het meest fundamentele gebod waarmee in feite alles staat of valt: *vereer naast Mij geen andere goden*.

Maar hoe makkelijk overtreed je dat gebod. Wat is het in de geschiedenis die de Here met zijn volk is gegaan en nog gaat, vaak overtreden, met alle ellende van dien.

Geen andere goden – ok, we lopen misschien niet meer met houten afgodsbeeldjes over straat en hebben geen kleine tempeltjes meer in huis. Maar de afgoden zijn gebleven.

Wat is namelijk een afgod? [dia4.1] Alles wat belangrijker voor je is of wordt dan de Here. Alles wat je hart en verbeelding meer in beslag neemt dan God. Alles wat je zoekt bij een ander om te ontvangen maar wat alleen de Here je kan geven.

[dia4.2] Een namaakgod is alles wat zo belangrijk, zo wezenlijk voor je wordt, dat bij verlies daarvan je leven nauwelijks meer de moeite waard lijkt en je de wanhoop nabij bent.

[dia4.3] Afgoden hebben zo'n overheersende positie in je hart dat je er het grootste deel van je passie en energie, je emotionele en je financiële mogelijkheden aan besteedt.

En pas op - dat is heel veel!

Tim Keller zegt in zijn boek [dia5.1] *Namaakgoden* dat het menselijk hart een 'afgodenfabriek' is. Alles kan een afgod worden. Alles waarvan je het idee hebt: als ik dat heb, dan heb ik het gevoel dat mijn leven zin heeft, dat ik meetel, dan voel ik me waardevol en veilig.

Alles kan een afgod worden. Keller onderscheidt drie soorten:

[dia5.2] - **persoonlijke afgoden**, zoals romantische liefde, gezin, geld, macht en prestaties, toegang tot bepaalde maatschappelijke kringen, andermans emotionele afhankelijkheid van jou, gezondheid, conditie, uiterlijk;

[dia5.3] - **culturele afgoden**, zoals militaire macht, technologische vooruitgang, economische voorspoed, hard werken, plicht en morele deugd, individuele vrijheid en zelfontplooiing;

[dia5.4] - **verstandsafgoden**, ook wel ideologieën genoemd, zoals communisme, socialisme, liberalisme, de idee van de aangeboren goedheid van de mens. Maar net zo goed onbespreekbare absolute waarden, heilige huisjes, eigen overtuigingen: zo moet het en het mag niet anders!

En het probleem is, dat de meeste van die dingen op zichzelf genomen helemaal niet raar of verkeerd of zondig zijn. Wie zou liefde, gezin, vrijheid, waarden en overtuigingen in zichzelf slecht willen noemen?! Dat zijn ze niet.

Maar het wordt slecht, ze worden *afgoden*, wanneer je ze vergoddelijkt en maakt tot het centrum, het belangrijkste van je leven. Als je denkt dat die dingen je zin en zekerheid en houvast en vervulling zullen geven.

En de Here snapt het ook niet. Hij vindt het heel erg dat we al die mooie door Hem geschapen en gecreëerde dingen gaan verabsoluteren en zo in de plaats gaan stellen van Hem.

Je hoort dat ook in Micha's profetie:

[dia6] *Mijn volk – wat heb Ik je misdaan? Waarmee heb Ik je gekweld? Antwoord Mij!*

Voelt u de pijn in die woorden? Het is de pijn van de afgewezen liefde. Van de uitgestoken hand die niet gegrepen wordt.

De Here snapt het niet. Is zijn volk zo kort van geheugen dan? Zijn ze nou al weer vergeten wat Hij voor ze gedaan heeft? Hij heeft zijn volk niet gekneld maar bevrijd!

Ik heb je weggeleid, bevrijd uit de slavernij in Egypte...

Ben je dan vergeten, mijn volk, wat Balak besloot, de koning van Moab, en wat Bileam de zoon van Beor hem antwoordde?

Ben je vergeten wat er gebeurde tussen Sittim en Gilgal?

Ken je de gerechtigheid van de Here niet meer?!

Een andere profeet uit die tijd, Hosea, zegt namens de Here: [dia7.1] *Mijn volk komt om doordat het met Mij niet vertrouwd is.* Een beetje een ongelukkige vertaling lijkt me, omdat die voor dubbele uitleg vatbaar is.

In de vertaling 1951 staat: [dia7.2] *Mijn volk gaat te gronde door het gebrek aan kennis.*

Ook met die vertaling is men wel aan de haal gegaan, door kennis op te vatten als feitjes. Maar kennis is in de bijbel [dia7.3] altijd ondervonden kennis, ervaren waarheid. Daarom ook dat *vertrouwd* in de NBV. Je kent de Here – je weet wie Hij is. Je bent vertrouwd met Hem. En zeker, een onderdeel daarvan is ook dat je weet wat Hij allemaal gedaan heeft.

Dat je weet van de exodus, de uitleiding uit Egypte.

Dat je weet van Balak en Bileam de tovenaars, die een vloek moest uitspreken over het volk Israël maar dat niet kon en uiteindelijk zelfs het volk zegende.

Dat je weet van Sittim aan de ene kant van de Jordaan en Gilgal aan de andere kant – dus over de intocht in het beloofde land.

Door dit soort gebeurtenissen leer je de Here kennen!

En als je ze vergeet, vergeet je ook de Here.

En ook dat is aan hedendaagse valkuil: dat we vergeten wat gebeurd is. Dat we onze geschiedenis niet kennen. Dat we denken en handelen alsof wij de eerste mensen op aarde zijn.

Het *blijkt* ook dat de mensen God echt niet meer kennen. Moet je horen:

[dia8] *Wat kan ik de Here aanbieden, waarmee hulde brengen aan de verheven God? Moet ik Hem tegemoet treden met brandoffers, zou Hij eenjarige stieren aanvaarden? Kan ik Hem gunstig stemmen met duizenden rammen, met olie, stromend in duizend beken? Moet ik mijn oudste kind geven voor wat ik heb misdaan, de vrucht van mijn schoot voor mijn zondig leven?*

Ook hier weer is wat gezegd wordt dichtbij de waarheid, want inderdaad vraagt de Here brandoffers, eenjarige stieren, rammen en olie. Inderdaad vraagt de Here het oudste kind... He?!

Ja, in Exodus 34 staat: [dia9] *Alles wat als eerste de moederschoot verlaat behoort Mij toe.*

En dan gaat het om dieren, maar *ook alle oudste zonen moet je vrijkopen.* Dit ter herinnering aan de uittocht uit Egypte.

Alleen: de Here wil dat niet als plichtpleging, als iets wat je doet om Hem gunstig te stemmen.

Dat is wel het ritueel bij de volken rondom. Het heidense denken waarbij je de goden met allerlei kunst en vliegwerk te vriend moet zien te houden. Met de gedachte: als ik de godheid iets geef, dan zal de godheid mij ook wel wat geven – voor wat hoort wat immers?! Dit is in feite het afkopen van gunsten.

En vergis je niet: dat ligt bij ons ook op de loer. Het idee dat je toch wel minimaal 1x naar de kerk moet... Dat je toch wel snel even moet bidden voor het eten of slapen. Maakt niet uit of je er met

je hoofd bij bent, als je het maar doet... Plichtpleging!

Als je denkt ook zo met de Here God om te kunnen gaan dan heb je het goed mis!

Aan brandoffers, offerdieren, olie, oudste zonen *als plichtpleging* heeft de Here een gruwel.

[dia10] *Er is jou mens gezegd wat goed is, je weet wat de Here van je wil: niets anders dan recht doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.*

Daar komt het op aan. Het gaat om je hart en ziel.

De Here echt kennen. Weten wat Hij wil.

Micha's naam is zo eigenlijk het program. [dia11] Micha betekent: **Wie is een God als JHWH?!**

Kun je de levende God vergelijken met bedachte goden? Heidense goden? Afgoden?

Iedereen die de levende God kent weet het: nee! God is onvergelijkbaar. Er is maar één God!

En die God wil serieus genomen worden.

Wil dat je Hem kent, echt kent, vertrouwelijk kent.

Wil dat je weet wie jezelf bent en wie Hij is.

Wil dat je weet wat Hij allemaal gedaan heeft, nog doet en zal doen.

En om dat te weten kun je niet om de bijbel heen: zo en daardoor kan God door zijn Geest tot je spreken en je hart raken.

Daarom: geef Hem daar alsjeblieft de kans voor – lees in de bijbel, steeds weer, elke dag opnieuw. Anders kom je droog te staan, raak je van God verwijderd, loop je op verkeerde wegen, dien je voor je het weet niet de Here maar afgoden.

Wie is een God als de Here?

Zo als God is er maar één!

Want Hij *vraagt* niet alleen de oudste zoon [dia12] – Hij *gaf* ook zelf zijn oudste Zoon.

En waar de Israëlieten dat mochten doen door een symbolisch bedrag, heeft God de Vader wel tot in de dood zijn enige Zoon gegeven.

Welke God doet dat?

Ga alle goden van de wereld na – altijd zullen ze benadrukken dat *jij als mens* een offer moet brengen, dat jij het zelf moet doen, goed je best doen, zoveel keer dit en zoveel keer dat...

Er is maar één God die zelf een offer bracht. Een ongelooflijk offer: zijn eigen kind, om daarmee anderen te redden. Die zegt: niet jij moet het doen – Ik heb het al gedaan. Je moet niet zelf voor verlossing zorgen – Ik heb je al verlost. Je hoeft niet krampachtig je in allerlei bochten te wringen om mij te vriend te houden – Ik ben je vriend, sterker: Ik ben je Vader en jij bent mijn kind.

Alleen: *leef* nu ook als kind van Mij, *vergeet Mij niet*.

Heel mooi zie je dat offer dat God zelf bracht in de profetie van Micha gloren. Uiteraard komen we daar volgende keer op terug n.a.v. hoofdstuk 4 en 5.

Maar wondermooi en heerlijk is natuurlijk ook de psalm aan het eind van Micha: [dia13]

Wie is een God als U, die schuld vergeeft en aan de zonde voorbij gaat?

U blijft niet woedend op wie er van uw volk nog over zijn; liever toont U hun uw trouw.

Opnieuw zult U zich over ons ontfermen en al onze zonden tenietdoen.

Onze zonden werpt U in de diepten van de zee.

U bewijst Jakob uw trouw en Abraham uw goedheid, zoals U gezworen hebt aan onze voorouders in de dagen van weleer.

Micha - Wie is een God als de Here?

Ik hoop en wens je toe dat je zelf ook ontdekt hoe bijzonder de Here is.

En dat je niet kiest voor wat stom en krom is, maar voor Hem die echt leeft: God. Amen